

TYTUŁ SCENARIUSZA	PODRÓŻE W GŁĘB WIELOKULTUROWOŚCI																								
AUTORKA SCENARIUSZA	DOMINIKA CIEŚLIKOWSKA																								
ETAP EDUKACYJNY	gimnazjum i ponadgimnazjalny																								
KRÓTKI OPIS SCENARIUSZA	<p>Scenariusz podpowiada jak poprowadzić zajęcia o różnych przejawach wielokulturowości we własnym życiu, otoczeniu. Ideą przyświecająca przy jego tworzeniu było to by rozpocząć od przytoczenia przejawów bardziej oczywistych, widocznych i uświadamianych, a następnie przejść do bardziej złożonych, mniej znanych, bo nie uświadamianych albo zapomnianych. Zaberamy uczniów w trakcie tych zajęć w symboliczną podróż po różnych przestrzeniach: własnej szkole, mieście, domu, rodzinie, sobie, by przyjrzeć się gdzie i jak obecna jest wielokulturowość, jaki ma wpływ na nas, otoczenie i szerszą rzeczywistość. Zależałoby nam by w ostatecznym rozrachunku każdy poczuł wpływ wielokulturowości i odnalazł przejawy z własnego życia, dotyczące go indywidualnie, ale taka wędrówka w głąb siebie i swojej tożsamości jest zarezerwowana dla osób chętnych i na to gotowych.</p>																								
CZAS TRWANIA	<p>3 X 45 MINUT</p> <table border="1"> <tr> <td>MODUŁ 1</td> <td>5'</td> <td>Wprowadzenie</td> </tr> <tr> <td>MODUŁ 2</td> <td>10'</td> <td>Rozgrzewka - wymiana poglądów na temat wielokulturowości</td> </tr> <tr> <td>MODUŁ 3</td> <td>30'</td> <td>Poszukiwanie wielokulturowości w środowisku szkolnym</td> </tr> <tr> <td>MODUŁ 4</td> <td>15'</td> <td>Pogłębienie refleksji nad wielokulturowością w otoczeniu</td> </tr> <tr> <td>MODUŁ 5</td> <td>15'</td> <td>Praca nad przejawami wielokulturowości w mieście</td> </tr> <tr> <td>MODUŁ 6</td> <td>15'</td> <td>Wielokulturowość w osobistym kontekście</td> </tr> <tr> <td>MODUŁ 7</td> <td>20'</td> <td>Wieloznaczność wielokulturowości</td> </tr> <tr> <td>MODUŁ 8</td> <td>20'</td> <td>Podsumowanie i wnioski</td> </tr> </table> <p>Zajęcia mogą być poprowadzone w jednym dniu jako 3 moduły po 45' z przerwami lub rozłożone na trzy spotkania w różnych dniach, po 45' każde z nich / jeden moduł.</p>	MODUŁ 1	5'	Wprowadzenie	MODUŁ 2	10'	Rozgrzewka - wymiana poglądów na temat wielokulturowości	MODUŁ 3	30'	Poszukiwanie wielokulturowości w środowisku szkolnym	MODUŁ 4	15'	Pogłębienie refleksji nad wielokulturowością w otoczeniu	MODUŁ 5	15'	Praca nad przejawami wielokulturowości w mieście	MODUŁ 6	15'	Wielokulturowość w osobistym kontekście	MODUŁ 7	20'	Wieloznaczność wielokulturowości	MODUŁ 8	20'	Podsumowanie i wnioski
MODUŁ 1	5'	Wprowadzenie																							
MODUŁ 2	10'	Rozgrzewka - wymiana poglądów na temat wielokulturowości																							
MODUŁ 3	30'	Poszukiwanie wielokulturowości w środowisku szkolnym																							
MODUŁ 4	15'	Pogłębienie refleksji nad wielokulturowością w otoczeniu																							
MODUŁ 5	15'	Praca nad przejawami wielokulturowości w mieście																							
MODUŁ 6	15'	Wielokulturowość w osobistym kontekście																							
MODUŁ 7	20'	Wieloznaczność wielokulturowości																							
MODUŁ 8	20'	Podsumowanie i wnioski																							
PYTANIE KLUCZOWE	Dokąd prowadzi podróż w głąb wielokulturowości? Co nowego, ciekawego, zaskakującego jesteś w stanie odkryć śledząc i tropiąc przejawy wielokulturowości w Twoim otoczeniu?																								
CELE LEKCJI	<p>Zajęcia stwarzają Tobie warunki do:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Odnalezienia i poznania najróżniejszych przejawów wielokulturowości w Twoim otoczeniu. — Zrozumienia jak różne kultury wpływały na siebie, przenikały się i jakie globalne zależności występują obecnie. — Zdobycia umiejętności mówienia o wielokulturowości i pokazywania jej w sposób nie-stereotypowy, podmiotowy i autentyczny. 																								
METODY	Analiza źródeł, praca w terenie, praca z mapą, burza pomysłów.																								
ŚRODKI DYDAKTYCZNE I MATERIAŁY	Do przygotowania: kartki z zasadami, papier flipchart/plakaty i/ lub szary papier pakowy, białe kartki A4 x liczba osób, markery, małe karteczki (post-it), taśma malarska, komputer, rzutnik, nagłośnienie, mapa/y miasta, wydruki kolaży, kłębek wełny.																								
FORMY PRACY	Praca indywidualna, grupowa, w parach, na forum grupy.																								

MODUŁ 1:

WPROWADZENIE

5' -20' – ZALEŻNIE CZY PRACUJESZ Z KLASĄ SOBIE ZNANĄ CZY Z NOWYMI UCZNIAMI I UCZENNICAMI.

Jeśli pracujesz z klasą dobrze sobie znaną to przywitaj uczniów i uczennice, opowiedz o celu zajęć, wprowadź w formę zajęć inną niż lekcyjna. Jeśli pracujesz z uczniami i uczennicami, których nie znasz, zadbaj o poznanie się, zbudowanie poczucia bezpieczeństwa (będziesz wtedy potrzebować trochę więcej czasu na przeprowadzenia ćwiczenia integrującego).

Propozycja instrukcji - zagajenia: *Na dzisiejszej lekcji odbędziemy podróż w czasie i przestrzeni. Wspólnie będziemy tropić ślady wielokulturowości w naszym życiu. Zastanowimy się nad pochodzeniem różnych rzeczy z naszego otoczenia. Porozmawiamy o tym czy i ewentualnie jak wpływają na nas różne kultury. Będziemy zgłębiać temat pracując metodą warsztatową. Zaproszę Was do pracy poprzez różne aktywności, które będą wyglądały czasem jak zabawy, ale wszystkie one będą mocno powiązane z tematem naszych dzisiejszych zajęć.*

USTAL ZASADY SPRZYJAJĄCE PRACY I UCZENIU SIĘ NA ZAJĘCIACH WARSZTATOWYCH. POKAŻ NA FORUM RÓŻNE OBRAZY Z ZACHOWANIAMI WSPIERAJĄCYMI UCZENIE SIĘ METODAMI AKTYWNYMI - KLASA ZGADUJE CO JEST NA RYSUNKU, A OSOBA PROWADZĄCA ZAPISUJE LUB PRZYKLEJA DO PLAKATU DANY RYSUNEK.

Możesz też rozdać kartki z propozycjami zasad i poprosić, by pokazano bez słów co na nich jest (kalam-bury) -wersja w klasach, które są chętne do działania, pokazywania i zabawy.

Proponowane zasady:

- słuchamy się na wzajem /jedna osoba mówi w jednym czasie,
- aktywność
- prawo do błędu
- dopytujemy, gdy coś jest niezrozumiałe
- mówię w swoim imieniu, o swoich przemyśleniach/ doświadczeniach, bez uogólniania
- nie ma dobrych i złych pytań, komentarzy

Wprowadzanie zasad metodą interaktywną jest przy okazji rozgrzewką, wchodzeniem w warsztatowy tryb pracy.

MODUŁ 2:

ZAINICJUJ WYMIANĘ POGŁĄDÓW NA TEMAT WIELOKULTUROWOŚCI

A:

5': CZĘŚĆ MERYTORYCZNĄ ZAJĘĆ ROZPOCZNIJ OD ODSŁONIĘCIA PYTANIA ZAPISANEGO NA TABLICY.

CO LUDZIOM DAJE PODRÓŻOWANIE?

Zainicjuj krótką wymianę opinii, pozwalając by metodą quasi burzy mózgów pojawiło się jak najwięcej skojarzeń. Przywołaj dane na jakie powołuje się portal MOMONDO:

„Z niezależnej ankiety, w której wzięło udział 7 292 osób z 18 krajów, dowiedzieliśmy się, że ponad połowa z nas wierzy, że na świecie byłoby mniej nietolerancji, gdyby ludzie podróżowali więcej, a trzy czwarte ankietowanych uważa, że dzięki podróżom postrzegamy różnice i różnorodność w pozytywniejszy sposób.”

PRZECZYTAJ WIĘCEJ TUTAJ:

<http://www.momondo.pl/inspiracje/the-dna-journey-swietuj-roznorodnosc/#195morra8buwuhw.99>

B:

5': PRZEJDŹ DO ZEBRANIA SKOJARZEŃ Z WIELOKULTUROWOŚCIĄ.

Napisz na tablicy pionowo słowo: **WIELOKULTUROWOŚĆ**. Zaproś osoby by podchodziły i dopisywały słowa kojarzące im się z wielokulturowością, wykorzystując w zapisie swoich skojarzeń litery z tablicy.

ZWYCZAJE | ARCHITEKTURA | STEREOTYP | LUDZIE | KOŚCIOŁY

MODUŁ 3:

ROZPOCZNIJ WCHODZENIE W TEMAT OD EKSPLOKACJI SZKOŁY I REFLEKSJI NAD WIELOKULTUROWOŚCIĄ W ŚRODOWISKU SZKOLNYM.

A:

20': JEŚLI MASZ WEWNĘTRZNĄ I FORMALNĄ ZGODĘ NA TO BY ZAPROSIĆ UCZNIÓW DO SWOBODNEJ PRZECHADZKI PO SZKOLE, ZACHĘĆ ICH DO TEGO.

Podziel uczniów i uczennice na pary lub kilkusobowe grupki dowolną metodą.

Propozycja instrukcji: Przed Wami pierwsza aktywność. Zaraz wyruszyacie parami / grupkami w małą podróż po szkole - miejscu, które dobrze znacie. Zaproszę Was jednak do tego by bacznie się dziś poprzyglądać szkole: korytarzom, ścianom, możliwym do obejrzenia salom, ludziom, przedmiotom, czynnościom jakie się w szkole wykonuje, programowi lekcji - całemu szkolnemu środowisku. Waszym zadaniem będzie znaleźć jak najwięcej przejawów, znaków, dowodów na obecność wielokulturowości w naszej szkole. Wytęście wszystkie zmysły i skrupulatnie szukajcie i notujcie. Mogą to być bardziej i mniej oczywiste rzeczy, nie poprzestawajcie tylko na powierzchniowych przejawach

- Jeśli nie masz nic przeciwko wprowadzaniu rywalizacji, to po podzieleniu klasy na pary lub grupki ogłoś, że będziecie potem sprawdzać kto przyniesie więcej dowodów, przejawów wielokulturowości.
- Jeśli z jakichkolwiek powodów nie chcesz by młodzież chodziła po szkole w trakcie zajęć, możesz osiągnąć cele tej aktywności poprzez pozostanie w sali. Rozdaj wtedy wszystkim białe plakaty/ papiery flipchartowe lub duże płachty szarego pakowego papieru i poproś by narysowali plan szkoły zaznaczając na nim jak najwięcej przejawów, znaków, dowodów na obecność wielokulturowości w naszej szkole.

B:

10': PODSUMUJ ZADANIE Z RYSOWANIEM LUB SPACER PREZENTACJAMI POSZCZEGÓLNYCH GRUP (I EWENTUALNYM PRZELICZENIEM, KTÓRA GRUPA PODAŁA WIĘCEJ PRZEJAWÓW).

Jeśli odniesiesz wrażenie, że grupy zatrzymały się tylko na oczywistych, powierzchownych przejawach, np. lekcje języka angielskiego, gazetka ścienna poświęcona zabytkom Francji, książki niepolskich autorów w bibliotece, wybrane potrawy w stołówce, wycieczka klasowa do muzeum etnograficznego, itp. nazwij to, zapowiedź, że w kolejnym ćwiczeniu zachęcisz do pogłębienia refleksji nad wielokulturowością w naszym otoczeniu.

MODUŁ 4:

POGŁĘBIAJ REFLEKSJĘ NAD WIELOKULTUROWOŚCIĄ W OTOCZENIU.

A:

15': PRZECZYTAJ / WYŚWIETL Z RZUTNIKA SLAJD Z TEKSTEM PLAKATU WISZĄCEGO NA MURACH BERLINA WIOSNĄ 1994 R. (ŹRÓDŁO: SZYMAŃSKI 1995, BEYOND BORDERS, KONFERENCJA PSYCHOLOGII MIĘDZYKULTUROWEJ UAM).

„TWÓJ CHRYSZTUS – ŻYDEM
 TWOJE AUTO – JAPONCZYKIEM
 TWOJA PIZZA – WŁOSKA
 TWOJA DEMOKRACJA – GRECKA
 TWOJA KAWA – BRAZYLIJSKA
 TWÓJ URLOP – TURECKI
 TWOJE LICZBY – ARABSKIE
 TWOJE PISMO – ŁACIŃSKIE
 A TWÓJ SĄSIAD TYLKO CUDZOZIEMCEM?”

Zaprosz do poszukania wspólnie takich mniej oczywistych przykładów, jak te z plakatu. Zastanówcie się wspólnie nad przykładami takich przejawów, których źródła/ korzenie są z innych kultur:

- Mogą to być rzeczy o zapomnianym już dawno temu pochodzeniu: papier, z którego tak często korzystamy w szkole wynaleziony został przez Chińczyków, włoszczyzna, z której codziennie w szkolnej kuchni gotuje się zupę przywiozła z Włoch do Polski Bona (co zostało zapamiętane w nazwie).
- Pokaż przykłady rzeczy, które uważa się za tradycyjnie polskie, jak chociażby pierogi czy gołąbki, odsłaniając ich wielokulturowy rodowód i podróż przez wiele krajów¹.
- Wspomnij o przejawach, które już zniknęły, wiążą się z przeszłością, dziedzictwem, jak np. nieopodal szkoły była kiedyś synagoga.
- Zwróć uwagę na powiedzenia jakich się używa (także w szkole): „mam teraz Sajgon”, „siedzieć jak na tureckim kazaniu”, „chińszczyzna”.
- Uwrażliwiał na współczesne globalne zależności, np. to, że zdarza się, że część, choćby połowa drugiego śniadania uczniów ma wielokulturowy rodowód (kanapka z salami, rogalik francuski), ale i że w jego wyprodukowaniu udział mieli producenci, rolnicy czasem z bardzo odległych regionów: banan, kawa, kakao, czekolada.
- Spiszcie na plakacie te przejawy i nazwijcie wspólnie ich kategorie: np. wielokulturowe korzenie, dziedzictwo i przeszłość, import i handel międzynarodowy, Inne...

1. WIĘCEJ O TYM W ARTYKUŁACH:

<http://www.werandacountry.pl/lubie-gotowac/naturalnie-dobre/16778-skad-pochodza-pierogi>

http://www.wysokieobcasy.pl/wysokie-obcasy/1,96856,16213380,Kuchnia_swiatea_golabek_nasz_wspolny.html?disableRedirects=true

MODUŁ 5:

ROZSZERZ OBSZAR POSZUKIWAŃ WYCHODZĄC ZE SZKOŁY I ZAPRASZAJĄC DO PRACY NAD PRZEJAWAMI WIELOKULTUROWOŚCI OBECNYMI W MIEŚCIE.

A:

10': WYŚWIETL Z RZUTNIKA LUB ZAWIEŚ MAPE WASZEGO MIASTA.

Czasem można z punktów informacyjnych w mieście pobrać darmowe mapy i wykorzystać je w tym ćwiczeniu, podzielić klasę na mniejsze zespoły swoją ulubioną metodą, rozdaj każdemu zespołowi plik małych karteczek (np. post-it) i taśmę. Zaprosz uczniów i uczennice by, pracując znowu w grupkach, zastanowili się co w okolicy szkoły, w ich dzielnicy i w całym mieście jest dowodem kulturowej różnorodności, podkreśl by szukali kierując się różnymi kategoriami (choćby tymi z poprzedniego ćwiczenia): cerkiew, nazwa ulicy, która pochodzi od nazwiska sławnego człowieka innej narodowości, restauracja włoska, bar z kebabami, zagraniczna sieć sklepów typu Biedronka, kulturowe tygodnie w tych sklepach: np. portugalski, francuski, przegląd kina rosyjskiego, bazar, na którym pracują Ormianie, Nigeryjczycy, Wietnamczycy...

Poproś by każdy z elementów zapisywać na oddzielnej małej karteczce.

B:

5': ZBIERZ WSZYSTKIE PRZYKŁADY PROSZĄC KOLEJNO KAŻDĄ Z GRUP O PRZEDSTAWIENIE I PRZYKLEJENIE DO MAPY PO JEDNYM SWOIM PRZYKŁADZIE W RUNDZIE.

Zrób tyle rund by grupy przykleiły do mapy wszystkie swoje karteczki. Jeśli brakuje jakiś przykładów ważnych dla Ciebie, zaproponuj je też i dopisz swoje karteczki. Przypilnuj by pojawili się też ludzie - przedstawiciele różnych kultur pomiędzy innymi przykładami wielokulturowości. Może to być społeczność wietnamska, gmina żydowska, konkretna osoba: Syryjczyk, który prowadzi od kilku lat w Polsce restaurację lub amerykańska piosenkarka, która miała niedawno w mieście koncert. Zwróć uwagę po wymienieniu osób, że są to osoby w różny sposób związane z wielokulturowością (religią, etnicznością, narodowością, kategorią pobytową: migrant, mniejszość narodowa, gość - turysta, wizyta zawodowa).

MODUŁ 6:

ZACHĘĆ DO OSOBISTEJ REFLEKSJI.

A:

5': POPROŚ BY KAŻDY ODRYSOWAŁ NA KARTCE PAPIERU SWOJĄ DŁOŃ.

Przyjrzał się przykładom ze szkoły, miasta i zastanowił, z którym z nich jest osobiście / rodzinie powiązany (na różne sposoby) i wpisał te przykłady w rysunek dłoni. Możesz zainspirować podając swoje przykłady: mieszkam obok parku, w którym Wietnamczycy ćwiczą w weekendy Tai Chi; w szkole, w której pracuję uczą się dzieci o różnej narodowości, religii; często z rodziną chodzę do węgierskiej knajpy; mój wujek w latach 50-tych wyemigrował do Francji; mąż przyjaciółki jest Nigeryjczykiem; chodzę na jogę; teść pochodzi z Ukrainy, siostra pracuje w międzynarodowej korporacji, znam 3 języki poza polskim itp.

B:

5': ZACHĘĆ BY W NASTĘPNYM KROKU ZASTANOWIĆ SIĘ CO DLA NICH TA WIELOKULTUROWOŚĆ W OSOBISTYM ŻYCIU ZNACZY.

Jakie mają z nią skojarzenia, jakie emocje wywołuje, np. park z ćwiczącymi Tai Chi – przywołuje wspomnienia podróży po Azji, różne narodowości w szkole – wyzwanie i kreatywność w rozwiązywaniu problemów, węgierska knajpa – ulubione smaki, piękne zapachy; wujek we Francji – teraz tania miejscówka w Paryżu, kiedyś paczki ze słodyczami; Nigeryjczyk – ciekawe spostrzeżenia nt Polski, joga – zdrowie; teść – ukraińskie korzenie córki; międzynarodowa korporacja – praca i pensja; języki – ważne kompetencje, lepsze możliwości w pracy.

C:

5': ZALEŻNIE OD TEGO, JAK PANUJE W KLASIE ATMOSFERA NA TYCH ZAJĘCIACH, ALE TEŻ OGÓLNIJ, JAK JEST W KLASIE Z POCZUCIEM BEZPIECZEŃSTWA, MOŻESZ ZACHĘCIĆ BY KILKA OSÓB PODZIELIŁO SIĘ NA FORUM GRUPY SWOIMI ODPOWIEDZIAMI LUB BY POROZMAWIALI O TYM W PARACH LUB BY POPRZESTALI TYLKO NA OSOBISTEJ REFLEKSJI.

MODUŁ 7:

POROZMAWIAJ Z UCZNIAMI NAD KONTROWERSJAMI, WYZWANIAMI, PUŁAPKAMI WSPÓŁCZESNEJ WIELOKULTUROWOŚCI I MÓWIENIA O NIEJ²

A:

5': PRZYPOMNIJ, ŻE ROZMAWIALIŚCIE O BARDZO RÓŻNYCH TYPACH PRZEJAWÓW WIELOKULTUROWOŚCI.

O terażniejszości i przeszłości, o łatwych i prostych skojarzeniach, ale też wyrafinowanych aspektach, o takich elementach różnorodności, które przynoszą radość, przyjemność, wzbogacają, ale też tych trudniejszych, które stanowią wyzwanie, zagrożenie, są kontrowersyjne.

B:

5': PODZIEL KLASĘ NA KILKA ZESPOŁÓW.

Rozdaj każdemu z nich przygotowane wcześniej wydruki zdjęć - kolaży Davida Sypniewskiego z publikacji: http://ffrs.org.pl/wp-content/uploads/FRS_NieWidzialne-granice_kolaze.pdf. (np. ze str. 17, 21, 23, 29)

Opowiedz lub przeczytaj ze wstępu autora o ich idei.

C:

5': ZAPROŚ DO ICH OBEJRZENIA, PRZYWOŁANIA WŁASNYCH SKOJARZEŃ I ODPOWIEDZANIA NA PYTANIA DO NICH.

Możesz wykorzystać pytania z publikacji lub stworzyć własne adekwatne do własnych celów, pytań, kwestii jaki chcesz poruszyć, może będziesz potrzebować je uprościć lub skrócić.

2. To moduł alternatywny – musisz zdecydować czy po niego sięgniesz. Z jednej strony uważamy, że warto, bo porusza on ważne wątki tego, jak mówimy o wielokulturowości, zmusza do refleksji nad naszym sposobem wizualizowania aspektów związanych z wielokulturowością, pozwala sięgnąć nie tylko po słowa, ale i odnieść się do obrazkowych przedstawień, a dla młodzieży grafiki, wizualizacje są bardzo ważnym sposobem mówienia o rzeczywistości, sami będą przygotowywać filmy, sięgając po obrazy w mówieniu o wielokulturowości. Zaproponowane do omówienia kolaże są jednak dość wyrafinowaną formą odnoszenia się do rzeczywistości wielokulturowej, są kontrowersyjne i niejednoznaczne. Dobrze się zatem zastanów jak wydobyc z nich refleksje o pułapkach w mówieniu o wielokulturowości / pokazywania wielokulturowości takich, jak: stereotypy, etnocentryzm, kategoryzowanie, defaworyzowanie innych i faworyzowanie swoich, stosunek do Obcego/ Innego. Przed przeprowadzeniem tego modułu zastanów się jakie Ty masz skojarzenia i przedstawione na obrazach kwestiami, odpowiedź sobie na postawione pytania i zdecyduj czy ta forma pracy i materiał jest adekwatny do klasy z jaką pracujesz.

D:**5': ZBIERZ NA FORUM ODPOWIEDZI GRUP.**

Porozmawiajcie chwilę o wieloznaczności wielokulturowości. Podsumuj, że wielokulturowość i mówienie o niej wiąże się z pułapkami: możemy zamiast przyglądać się złożoności i wieloznaczności tego tematu, zakopać się w stereotypy, możemy odejść od prawdziwego różnorodnego pokazywania wielokulturowości i zastąpić ją naszymi wyobrażeniami, upraszaniem, etnicyzacją, patrzeniem z wyższością lub kompleksem, skupiać się za bardzo na podziałach i opozycjach my – oni, przedstawiać siebie jako lepszych, rozwiniętych, cywilizowanych i kulturalnych a ich defaworyzować i ujednolicać.

MODUŁ 8:**PODSUMUJ WNIOSKI****A:****5': PRZYWOŁAJ PLAKAT Z POCZĄTKU ZAJĘĆ, GDZIE ZASTAWIALIŚCIE SIĘ NAD PRZYCZYNAMI I KORZYŚCIAMI PODRÓŻOWANIA.**

Podsumuj, że w trakcie tych zajęć zajmowaliście się podróżami w różnym sensie: podróżowaliście nie tylko symbolicznie do dalekich i bliższych krajów, ale odbyliście też wędrowkę po szkole, objechaliście różne zakamarki swojego miasta, a nawet odbyliście podróż w głąb siebie – wszystko po to by odkrywać różnorodność i ślady wielokulturowości, kulturowe wpływy, globalne zależności. Waszym głównym celem było odniesienie się do deklaracji z przywołanych na początku badań portalu MOMONDO: „dzięki podróżom postrzegamy różnice i różnorodność w pozytywniejszy sposób”. Te różne wymiary podróży miały nam uzmysłowić, że różnorodność jest nie tylko w dalekich krajach, ale że jest naszą codziennością, czasem bardzo osobistą, indywidualną. Nie za wszystkich przejawów wielokulturowości zdawaliśmy i zdajemy sobie sprawę. Niektóre odkrycia jeszcze przed nami. I to kolejna korzyść z wielokulturowości: niesie ona nieprzewidywalne pokłady odkryć i zaskoczeń.

B:**5': PUŚĆ NA ZAKOŃCZENIE FILM „THE DNA JOURNEY – ŚWIĘTUJ RÓŻNORODNOŚĆ” ODNOSZĄCY SIĘ DO NAJBARDZIEJ OSOBISTEGO WYMIARU.**

<http://www.momondo.pl/inspiracje/the-dna-journey-swietuj-roznorodnosc/#Pg1SiP5qFGfMpLjA.97>

C:**10': POPROŚ BY KAŻDA OSOBA ZASTANOWIŁA SIĘ Z JAKĄ EMOCJĄ/ UCZUCIEM KOJARZY JEJ SIĘ NA KONIEC ZAJĘĆ WIELOKULTUROWOŚĆ I CO BYŁO JEJ NAJWIĘKSZYM ZASKOCZENIEM W PODRÓŻOWANIU DO WIELOKULTUROWYCH KORZENI. ZAPROŚ BY WSZYSCY USIEDLI LUB STANĘLI W KOLE.**

Weź kłębek wełny i zapoczątkuj budowanie sieci: powiedz własną emocję i zaskoczenie, wypowiedz imię osoby do której chcesz podać kłębek, przytrzymaj fragment wełny w jeden ręce a drugą rzuć resztę / kłębek do wybranej osoby. Powtórzcie tę procedurę z każdą osobą. Spójrzycie na utkaną z wełny sieć – to powiązania między Wami ale też powiązania między wielokulturowymi wpływami na naszą rzeczywistość.

TYTUŁ SCENARIUSZA	WIELOKULTUROWOŚĆ WOKÓŁ NAS
AUTORKA SCENARIUSZA	MALINA BARANOWSKA- JANUSZ
ETAP EDUKACYJNY	II etap edukacyjny, szkoła podstawowa (klasy 4-6)
KRÓTKI OPIS SCENARIUSZA	Krótki opis scenariusza: W trakcie trwania zajęć uczniowie i uczennice będą mieli szansę na zastanowienie się pod jakim względem ludzie i kultury się różnią. Spróbują odnaleźć przejawy wielokulturowości w swoim otoczeniu, w mieście którym żyją, w szkole, której się uczą, ale także w sobie.
CZAS TRWANIA	3 X 45 MINUT Zajęcia mogą być poprowadzone w jednym dniu jako 3 moduły po 45' z przerwami lub rozłożone na trzy spotkania w różnych dniach, po 45' każde z nich.
PYTANIE KLUCZOWE	Gdzie widzę wielokulturowość wokół mnie, w klasie, szkole, moim mieście?
CELE LEKCJI	<ul style="list-style-type: none"> — Zrozumiesz jak ludzie i kultury się różnią między sobą. — Poznasz różne zjawiska, przedmioty, instytucje a także inne osoby, które są związane z wielokulturowością w twoim środowisku. — Zastanowisz się nad przejawami wielokulturowości, i rozpoznasz je w mieście, szkole, klasie i własnym życiu.
METODY	analiza materiałów, wspólne czytanie, mini wykład, refleksja.
ŚRODKI DYDAKTYCZNE I MATERIAŁY	wydruki zdjęć (ok. 40 szt.), 4-5 kolorowych kartonów, mazaki, kartki A4, książka „My Ludzie” Eliza Piotrkowska, wydruki ikonek (4-5 kompletów).
FORMY PRACY	praca indywidualna, praca grupowa.

WPROWADZENIE: 45'

- Zaproś uczniów, żeby usiedli wokół Ciebie wygodnie. Powiedz, że dziś będziemy rozmawiali o ludziach i, że zaczniemy od wspólnego przeczytania książki. Przeczytajcie wspólnie książkę „My ludzie”. (25 min.)
- Zapytaj klasę o czym jest ta książka? Podsumuj, że jest to książka o tym jak się różnimy, o tym jacy jesteśmy, o różnych zwyczajach, kulturach, potrzebach, nawykach itd. Powiedz, że czytaliśmy ją dlatego, że dziś będziemy rozmawiać właśnie o tym jak się różnimy ze względu na kulturę czyli o wielokulturowości. (5 min.)
- Narysuj na tablicy schemat „góry lodowej”, zapytaj uczniów co to jest? Co charakteryzuje „górze lodową”? To, że część widać, a części nie. Porozmawiajcie na podstawie książki o tym co widać od razu w kontaktach z ludźmi, a czego nie. Użyj przykładów z książki „My Ludzie”. Widać: stroje, ciało, twarz, to jak mieszkamy, nie widać: o czym marzymy, w co wierzymy, co nam się podoba, jakie mamy zwyczaje. Zapytaj na koniec co trzeba zrobić by się dowiedzieć o tym czego nie widać? Podsumuj, że żeby dowiedzieć się więcej warto pytać, dowiadywać się, sprawdzać, ciekawić się drugim człowiekiem i jego kulturą. Przez co także możemy się dowiedzieć czegoś o sobie i swojej kulturze. (15 min.)

ĆWICZENIE 1:**45': CO NAS OTACZA?**

- Zaproś klasę do pierwszego ćwiczenia, którego celem jest rozpoznanie różnych przejawów kultur wokół nas. Podziel klasę na 6 małych zespołów, rozdaj im po 5- 6 wydruków ze zdjęciami. Na tych zdjęciach powinny się znaleźć rzeczy, które wywodzą się z innych kultur, które nas otaczają i są mniej lub bardziej oczywiste. Np. czekolada, herbata, bumerang, Pokemony, matrioszki, marki aut, marki ubrań (h&m, Reserved) karate, rogalik francuski, barszcz ukraiński, włoszczyzna, pierogi, seria książek o Pippi, Lasse i Mai, cyfry rzymskie i arabskie, litery alfabetu. Poproś uczestników, żeby w grupach obejrzelili te zdjęcia i wspólnie zastanowili się skąd pochodzą te rzeczy. W trakcie ich pracy podchodź do grupki i zadawaj pytania, dopytuj, wyjaśniaj. (15 min.)
- Poproś by każda grupa wybrała dwa zdjęcia: jedno, które przedstawia rzecz, którą grupa wiedziała skąd pochodzi, a drugie, które nie wiedziała. Poproś o przedstawienie tych zdjęć na forum. (15 min.)
- Podsumuj ćwiczenie, pokazując, że rzeczy, które nas otaczają mają różne pochodzenie, że są to rzeczy, które mają różne historie, różne źródła, często nawet nie zdajemy sobie sprawy skąd do nas „przyjechały”. (5 min.)
- Zapytaj czy uczniowie widzą, gdzieś przejawy różnych kultur w swojej szkole lub domu? Np. uczą się obcych języków, w bibliotece szkolnej wypożyczają książki obcych autorów, są urządzone konkursy wiedzy o innych krajach, mamy kolegów, którzy przyjechali z innego kraju, mówią innym językiem. (10min.)

ĆWICZENIE 2:

30': NASZA WIELOKULTUROWA WARSZAWA.

- Dzielimy klasę na 4-5 grup, każdy dostaje karton- dużą planszę kolorową, kolorowe mazaki lub kredki oraz kartki z wydrukami, na których znajdują się zarysy- ikonki przedstawiające następujące kategorie: Sklepy, Restauracje, Kościoły, Sport/ zajęcia dodatkowe, Miejsca, Muzea, Wydarzenia, Lotnisko, Palma/Rośliny, Zoo, Auta, Warzywa itp. Poproś by uczniowie używając rysunków- ikonki oraz mazaków stworzyli swoją wielokulturową mapę Warszawy na kartonie. Niech przykleją rysunki i wypiszą miejsca, wydarzenia, instytucje, budynki, w których przejawia się wielokulturowość w Warszawie, tak jak oni ją widzą. (15 min.)
- Poproś wszystkie grupy o prezentację swoich plakatów na forum. (10 min.)
- Podziękuj grupom za zaangażowanie i ich pracę. Na zakończenie zadania zapytaj czy trudno im było znaleźć te rzeczy? Zbierz odpowiedzi i podsumuj, że jesteśmy otoczeni w naszym mieście przez rzeczy pochodzące z innych kultur i czasem nawet o tym nie wiemy, dobrze, że razem udało się wam je poodkrywać. Zachęć grupę do dalszych poszukiwań, zadawania pytań i eksplorowania. (5 min.)

ĆWICZENIE 3:

15': MOJA INDYWIDUALNA WIELOKULTUROWOŚĆ.

- Rozdaj każdemu kartkę A4, poproś by odrysował na niej swoją rękę. W ręce niech każdy wpisze jakie ma osobiste, indywidualne połączenie z wielokulturowością. Np. ile zna języków, chodzi na zajęcia karate, ma rodzinę zagranicą, kolegę w klasie z innego kraju, jakie jedzenie ludzi, jakie czyta książki. (5 min.)
- Poproś, żeby każdy podzielił się jedną- dwoma rzeczami, które wydają mu się najważniejsze. (5 min.)

PODSUMOWANIE:

- Podziękuj klasie za wspólne zajęcia i odkrywanie wielokulturowości w mieście, szkole, klasie i sobie. Poproś by każdy powiedział z czym kończy te zajęcia: co mu się podobało, co mu się nie podobało, co go zaszokowało, albo czego się po prostu dowiedział. (5min.)